

EURÓPSKA
KOMISIA

V Štrasburgu 29. 5. 2018
COM(2018) 372 final

2018/0197 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde

{SEC(2018) 268 final} - {SWD(2018) 282 final} - {SWD(2018) 283 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Komisia prijala 2. mája 2018 návrh ďalšieho viacročného finančného rámca na obdobie 2021 – 2027¹. Návrh zahŕňa Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) a Kohézny fond.

V diskusnom dokumente o financiách EÚ, ako aj v hodnotení *ex post* a vo verejnej konzultácii bolo administratívne zjednodušenie vymedzené ako kľúčový cieľ. Zo skúseností vyplýva, že pravidlá sú nadmerne zložité a roztrieštené, výsledkom čoho je zbytočné zaťaženie manažérov programov a konečných prijímateľov.

Aby sa zabezpečil súlad² s politikami EÚ v rámci zdieľaného riadenia, pravidlá týkajúce sa realizácie a implementácie EFRR a Kohézneho fondu upravuje podľa možnosti všeobecné nariadenie (ďalej len „VN“). Toto nariadenie stanovuje spoločné ustanovenia pre sedem fondov zdieľaného riadenia na úrovni EÚ:

- KF: Kohézny fond
- ENRF: Európsky námorný a rybársky fond³
- EFRR: Európsky fond regionálneho rozvoja
- ESF+: Európsky sociálny fond plus⁴
- AMIF: Fond pre azyl a migráciu⁵
- ISF: Fond pre vnútornú bezpečnosť⁶
- BMVI: Nástroj pre riadenie hraníc a víza⁷

Súlad s programom Európsky horizont sa zabezpečí tým, že sa bude zameriavať na „európsku excelentnosť“ (vytváranie a využívanie nových poznatkov), zatiaľ čo EFRR sa bude zameriavať na „regionálny význam“ (šírenie existujúcich poznatkov a technológií na miesta, ktoré to potrebujú, ich zapojenie na miestnej úrovni v rámci stratégií pre inteligentnú špecializáciu).

Súlad s nástrojom na prepájanie Európy (NPE) sa zabezpečí zvýšenou synergiou a komplementaritou v oblastiach, kde sa NPE zameria najmä na „základnú sieť“, zatiaľ čo EFRR a Kohézny fond budú poskytovať podporu pre „súhrnnú sieť“ a pritom zabezpečovať prístup k tejto sieti na regionálnej a miestnej úrovni, ako aj dopravné spojenia v mestských oblastiach.

S cieľom zjednodušiť a objasniť legislatívu, v tomto nariadení sa vymedzujú ustanovenia platné pre EFRR a Kohézny fond, ktoré zasahujú v rámci cieľa „Investovanie do zamestnanosti a rastu“, a pokiaľ ide o EFRR, v rámci cieľa „Európska územná spolupráca“ (Interreg).

Vzhľadom na špecifickú povahu programov v rámci cieľa „Európska územná spolupráca“ (Interreg), ktoré zahŕňajú niekoľko členských štátov a tretie krajiny, sa v špecifickom nariadení

¹ COM(2018) 322 final, 2.5.2018.

² V posúdení vplyvu sa uvádza rozsiahlejšia analýza synergie, koherentnosti a súladu s ostatnými politikami EÚ.

³ [Odkaz].

⁴ [Odkaz]; s výnimkou „programu Únie v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie“ a „programu Únie v oblasti zdravia“.

⁵ [Odkaz]; len zložky zdieľaného riadenia.

⁶ [Odkaz].

⁷ [Odkaz]; s výnimkou „programu na zabezpečenie vybavenia pre colné kontroly“.

o cielei „Európska územná spolupráca“ (Interreg) stanovujú osobitné pravidlá, ktoré dopĺňajú všeobecné nariadenie a toto nariadenie.

V tomto návrhu sa za dátum začatia uplatňovania stanovuje 1. január 2021 a predkladá sa Únii 27 členských štátov v súlade s oznámením Spojeného kráľovstva o jeho zámere vystúpiť z Európskej únie a Euratomu na základe článku 50 Zmluvy o Európskej únii, ktoré bolo Európskej rade doručené 29. marca 2017.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

Opatrenie EÚ je odôvodnené článkom 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ): „Únia rozvíja a uskutočňuje činnosti vedúce k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Únia sa predovšetkým zameriava na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch“.

Ciele EFRR sú stanovené v článku 176 ZFEÚ: „Zámerom Európskeho fondu regionálneho rozvoja je, aby svojou účasťou na rozvoji a štrukturálnych zmenách v zaostávajúcich regiónoch a pri premene upadajúcich priemyselných oblastí pomohol odstraňovať hlavné regionálne rozdiely v Únii“.

Ciele Kohézneho fondu sú stanovené v článku 177 ZFEÚ: „Kohézny fond zriadený v súlade s rovnakým postupom poskytne finančné príspevky na projekty z oblasti životného prostredia a transeurópskych sietí týkajúcich sa dopravnej infraštruktúry“.

Okrem toho podľa článku 174 ZFEÚ treba venovať mimoriadnu pozornosť vidieckym regiónom, regiónom zasiahnutým zmenami, v priemysle a regiónom závažne a trvalo znevýhodneným prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva, ostrovné, cezhraničné a horské regióny.

A napokon podľa článku 349 ZFEÚ treba pri osobitných opatreniach prihliadať na hospodársku a sociálnu štruktúru najvzdialenejších regiónov, ktorá je ovplyvnená určitými osobitnými charakteristikami, ktoré negatívne pôsobia na rozvoj týchto území.

Subsidiarita a proporcionalita

V posúdení vplyvu⁸ sa určili rôzne dôvody, prečo sa akciou na úrovni EÚ pridáva hodnota akcií na vnútroštátnej úrovni. Medzi tieto dôvody patria:

- V mnohých krajinách predstavujú EFRR a Kohézny fond minimálne 50 % verejných investícií – tieto členské štáty by inak nemali **finančnú kapacitu na realizáciu takýchto investícií**.
- Existujú významné potenciálne **presahovania** cez vnútroštátne a regionálne hranice, napríklad v prípade investícií do inovácií a MSP. Dôležitou úlohou na úrovni EÚ je zabezpečiť, aby sa takéto presahy prejavili a aby sa zabránilo nedostatočnému investovaniu. Okrem toho treba navrhnúť investície na maximalizovanie presahovaní.
- Vo väčšine regiónov, vrátane rozvinutejších, predstavujú **stratégie pre inteligentnú špecializáciu (RIS3)** súdržný strategický rámec pre investície a prinášajú vysokú pridanú hodnotu. Ich spúšťačom bola požiadavka strategického programovania na podporu EFRR a zodpovedajúca nevyhnutná podmienka. V skutočnosti sú prínosy takýchto stratégií najvyššie v najrozvinutejších regiónoch (najmä v severských krajinách, Rakúsku, Nemecku, Beneluxe a vo Francúzsku).

⁸ Podrobnejšie informácie sú uvedené v pripojenom posúdení vplyvu SWD(2018) 282, kapitole 3.1 o subsidiarite a pridanej hodnote EFRR a Kohézneho fondu.

- **Podpora priorít EÚ** vrátane štrukturálnych reforiem trhu práce, dopravy, životného prostredia, adaptácie na zmenu klímy a jej zmiernenia, energetiky, vzdelávania a sociálnych politík a programov, ako aj modernizácie administratívy.
- EFRR a Kohézny fond prinášajú **hmatateľné výsledky v oblastiach, ktoré sú dôležité pre európskych občanov** – „Rozpočet EÚ pomáha dosahovať veci, ktoré sú pre Európanov dôležité“⁹. Pomoc regiónom pri prispôsobovaní sa výzve globalizácie, vytvorenie 420 000 nových pracovných miest a podpora pre 1,1 milióna MSP¹⁰, boj proti chudobe v mestách – to všetko sú priority pre Európanov. Je pozoruhodné, že mnohé z týchto výsledkov sú zjavné najmä mimo krajín čerpajúcich finančné prostriedky z Kohézneho fondu.

Okrem toho sú politické rozhodnutia v nariadení primerané z dôvodov, ktoré zahŕňajú:

- Zdieľané riadenie: programy neriadi priamo Európska komisia, ale sa implementujú v partnerstve s členskými štátmi.
- Kombinované pravidlá (súvisiace VN a toto nariadenie) sú výrazne jednoduchšie a konsolidovanejšie v porovnaní s predchádzajúcim obdobím.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Hodnotenie *ex post*

Pokiaľ ide o stratégiu, priority a vplyv politiky, z hodnotenia *ex post* vyplynuli tieto konštatovania:

- Podpora pre MSP má vysoký potenciál vplyvu. Mala by sa však viac zamerať na podporu rastu dynamických MSP, na stratégie pre inteligentnú špecializáciu a skôr na to, aby sa regiónom uľahčilo posúvať sa vyššie v hospodárskom reťazci, než pokúšať sa udržiavať hospodárstvo minulosti.
- Niektoré činnosti majú zvyčajne malý vplyv, ako je podpora pre veľké podniky (najefektívnejšou stratégiou na prilákanie veľkých podnikov nie sú finančné stimuly, ale zlepšenie miestnych podmienok, ako je napríklad miestne podnikateľské prostredie atď.). Podobne sa aj pri investíciách do letísk zvyklo dosahovať slabá výkonnosť – iba v prípade najvzdialenejších regiónov možno nájsť presvedčivý argument na investovanie.
- Prínosy s vysokou pridanou hodnotou v oblastiach, ako je nízkouhlíkové hospodárstvo, trvalo udržateľný rozvoj miest a regionálna spolupráca.

Tieto otázky sa zohľadnili v súčasnom nariadení o EFRR a Kohéznom fonde, v ktorom sa:

- zachováva tematická koncentrácia s týmito hlavnými prioritami: podpora inovácií, digitálnej ekonomiky a MSP, ktorá sa poskytuje prostredníctvom stratégie pre inteligentnú špecializáciu, nízkouhlíkové a obehové hospodárstvo v súlade s celkovým 25 % záväzkom k cieľu v oblasti klímy,
- uvádza zoznam činností, ktoré nemajú byť predmetom podpory, vrátane priamej podpory pre veľké podniky a investícií do letiskovej infraštruktúry (s výnimkou

⁹ Pozri Diskusný dokument Komisie o budúcnosti financií EÚ:

https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-future-eu-finances_sk.

¹⁰ Ciele pre obdobie 2014 – 2020.

najvzdialenejších regiónov) a vrátane niektorých operácií nakladania s odpadom (napr. skládky),

- ďalej rozvíja regionálna spolupráca a udržateľný rozvoj miest.

Hodnotenie *ex post* navyše obsahovalo rôzne poznatky pre systém realizácie (vrátane zjednodušenia, flexibility, finančných nástrojov). Tie sa zohľadňujú vo VN.

Konzultácia so zainteresovanými stranami

V období od 10. januára do 9. marca 2018 sa uskutočnila online verejná konzultácia. Konzultácia sa týkala politiky súdržnosti, t. j. EFRR a Kohézneho fondu v kombinácii s ESF.

- Pokiaľ ide o najdôležitejšie výzvy, najväčší podiel (94 % respondentov) označil „zníženie regionálnych rozdielov“ za veľmi dôležité alebo dosť dôležité, po ktorom nasledovalo „znižovanie nezamestnanosti, kvalitné pracovné miesta a pracovná mobilita“ a „podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe“ (91 %).
- Pokiaľ ide o výzvy, za najúspešnejšie riešenie výzvy sa považovala „podpora výskumu a inovácií“ (61 %), po ktorej nasledovala „územná spolupráca“ (59 %).
- Približne 76 % respondentov sa domnievalo, že fondy predstavujú pridanú hodnotu vo veľkom alebo pomerne veľkom rozsahu a menej ako 2 %, že nemajú žiadnu pridanú hodnotu.
- Pokiaľ ide o bránenie dosahovaniu cieľov, za najdôležitejšiu prekážku sa považovali zložité postupy (86 %), po ktorých nasledovali postupy auditu a kontroly (68 %) a nedostatočná flexibilita pri reakciách na nepredvídané okolnosti (60 %).
- Pokiaľ ide o zjednodušenie, najčastejšou voľbou bolo „zníženie počtu pravidiel, ktoré by boli zároveň jasnejšie a stručnejšie“ (90 %), po ktorom nasledovalo „zosúladenie pravidiel medzi fondmi EÚ“ (79 %) a „zvýšená flexibilita“, pokiaľ ide o pridelovanie zdrojov na programovú oblasť a v rámci nej (76 – 77 %).

V odpovediach na otvorené otázky respondenti celkovo silne podporovali:

- politiku súdržnosti pre všetky regióny (aj keď sa stále zameriava na menej rozvinuté regióny),
- inovácie v oblasti politiky vrátane stratégií pre inteligentnú špecializáciu a inteligentné investície vo všeobecnosti,
- pokračovanie a rozvoj tematickej koncentrácie,
- zameranie na miestne výzvy (najmä v oblasti udržateľného rozvoja miest),
- medziregionálnu spoluprácu, a to cezhraničnú spoluprácu aj spoluprácu v celej Európe. Spolupráca na úrovni EÚ je dôležitá pre inteligentnú špecializáciu – inovácie v sektoroch moderných technológií často závisia od výmen a presahov zo spolupráce medzi zoskupeniami alebo strediskami znalostí v celej Európe.

Tieto otázky sa riešia v nariadení o EFRR a Kohéznom fonde, ktoré:

- sa naďalej zameriava na riešenie regionálnych rozdielov a výziev, ktorým čelia regióny v celej Európe,

- pokračuje v tematickej koncentrácii na inteligentný rast a túto koncentráciu posilňuje prostredníctvom stratégií pre inteligentnú špecializáciu a na nízkouhlíkové a obehové hospodárstvo,
- zachováva podporu pre medziregionálnu spoluprácu, pričom sa táto podpora rozširuje na inteligentnú špecializáciu,
- podporuje miestny rozvoj založený na integrovaných územných a miestnych stratégiách a podporuje udržateľný rozvoj miest, ako aj budovanie kapacít v tejto oblasti.

Všeobecným nariadením sa navyše poskytne rámec pre EFRR a Kohézny fond s cieľom:

- zjednodušiť zložité postupy spojené s EFRR a Kohéznym fondom,
- zvýšiť flexibilitu pri riešení vznikajúcich výziev,
- zosúladiť pravidlá medzi jednotlivými zahrnutými fondmi EÚ.

Posúdenie vplyvu

Tento návrh sa opiera o posúdenie vplyvu. Hlavné možnosti a uprednostňovaná možnosť sa však môžu dokončiť a ekonomické vplyvy posúdiť až po rozhodnutí o finančných krytiach a mechanizme alokácie.

V rámci možností sa rieši 7 % zníženie rozpočtu týmto spôsobom:

- Možnosť 1: celkové zníženie.
- Možnosť 2: zníženie príspevku pre rozvinutejšie regióny.
- Možnosť 3: zachovanie podpory v kľúčových oblastiach (tematická koncentrácia) a zníženie v iných témach.

Možnosť 3 je uprednostňovanou možnosťou z týchto dôvodov:

- Zachovanie zamerania na témy s najvyššou pridanou hodnotou EÚ, pri ktorých z dôkazov uvedených v hodnotení vyplýva, že politika mala najväčší vplyv.
- Mnohé z najväčších výziev (globalizácia a hospodárska transformácia, prechod na nízkouhlíkové a obehové hospodárstvo, environmentálne výzvy, migrácia a mestské chudobné oblasti) čoraz viac vplývajú na mnohé regióny v EÚ vrátane rozvinutejších regiónov. Investície EÚ sú nevyhnutné a sú aj znakom solidarity.
- Udržanie kritického množstva – investície do rozvinutejších regiónov sú už v prepočte na obyvateľa aj tak nízke.
- Prevažná väčšina zainteresovaných strán vo verejnej konzultácii podporuje EFRR vo všetkých regiónoch. Týmto scenárom sa zabezpečuje aj lepšia viditeľnosť fondov politiky súdržnosti vo všetkých členských štátoch.

Správa bola dvakrát predložená výboru pre kontrolu regulácie, ktorý zaslal tieto pripomienky:

Stanovisko výboru pre kontrolu regulácie	Ako sa vyriešilo
<p>Prvé kolo: negatívne stanovisko</p> <p>1. V správe sa neposudzujú dôsledky zníženia finančných kapacít EFRR a KF.</p>	

<p>2. Správa nevysvetľuje, ako zmenené ciele a alokačné kritéria presmerujú program.</p> <p>3. Neberú sa do úvahy prípadné (pod-) možnosti pre geografické pokrytie, regionálnu oprávnenosť a prostriedky pre finančné alokácie v rámci EFRR/KF.</p> <p>4. Správa dostatočne neskúma dôsledky zmien mechanizmu poskytovania.</p>	<p>1. V oddiele 3.2 je teraz modelované 10 % zníženie vo financovaní použitím troch rôznych možností.</p> <p>2. Text a grafy oddielu 3.2 ukazujú, ako by bol program presmerovaný podľa rôznych možností.</p> <p>3. Tri možnosti pre zemepisné a tematické alokácie sa uvádzajú v oddiele 3.2 s určením hlavnej línie presmerovania.</p> <p>4. Kapitola o mechanizmoch realizácie bola rozvinutá podľa požiadaviek výboru (pozri časť o pripomienke 8 ďalej v texte).</p>
<p>Druhé kolo: kladné stanovisko s týmito výhradami:</p> <p>1. Obsah a dôsledky uprednostňovanej možnosti (tematická koncentrácia) nie sú dostatočne jasné. Revidovaná správa neposkytuje dostatočné dôkazy, že tematická koncentrácia prispeje k zníženiu regionálnych a národných rozdielov.</p> <p>2. V správe sa neuvádzajú budúce modality na implementáciu tzv. berlínskej metódy pre finančné alokácie ani dôvody, prečo sa nezohľadňujú alternatívne možnosti.</p> <p>3. Správa neopisuje rozsah ani potenciálne účinky európskeho cezhraničného mechanizmu.</p> <p>4. Správa neobjasňuje súlad/komplementaritu medzi EFRR/KF a novým programom na podporu reforiem.</p>	<p>1. Obsah všetkých možností je teraz opísaný na stranách 28 – 29 a porovnaný v tabuľkovej forme v tabuľke 7. Obrázok 5 znázorňuje tematický vplyv uprednostňovanej možnosti členským štátom. Vplyvy rôznych možností na miery regionálneho a národného rastu sú skúmané a porovnané makroekonomickým modelom QUEST v texte na stranách 30 – 31, ako aj číselne v tabuľke 9 a obrázkoch 6 a 7.</p> <p>2. Berlínska metóda je teraz opísaná v rámciku na strane 29 spolu s dôvodmi na ponechanie tejto metódy a nezohľadnenie alternatívnych možností.</p> <p>3. Cezhraničný mechanizmus je opísaný na stranách 41 – 42. Správa o možných vplyvoch sa cituje a zdroj je uvedený v poznámke pod čiarou.</p> <p>4. Vzťah s programom na podporu reforiem je teraz podrobne opísaný na strane 60.</p>

Zjednodušenie

Existujú dôkazy o značných administratívnych nákladoch spojených s EFRR a Kohéznym fondom, ktoré boli odhadnuté v nedávnej štúdií¹¹ na 3 % priemerných programových nákladov pre EFRR a 2,2 % pre Kohézny fond. Administratívna záťaž pre prijímateľov (vrátane MSP) je vyššia.

Väčšina opatrení na zjednodušenie EFRR a Kohézneho fondu bude vychádzať zo všeobecného nariadenia. Mnohé sa dajú ťažko vopred finančne vyčíslieť, ale v štúdiu sa odhadlo, že:

¹¹ Spatial Foresight & t33, New assessment of administrative costs and burden in ESI Funds, preliminary results (Nové hodnotenie administratívnych nákladov a zaťaženia v EŠIF, predbežné výsledky).

- Väčšie využitie zjednodušeného vykazovania nákladov (alebo platieb založených na podmienkach) v prípade EFRR a Kohézneho fondu by mohlo podstatne znížiť celkové administratívne náklady o 20 až 25 %, ak by sa táto možnosť celoplošne uplatňovala.
- Primeranejší prístup ku kontrole a k auditom by viedol k značnému zníženiu počtu overovaní a záťaže spojenej s auditom v prípade programov s nízkym rizikom. Tým by sa znížili celkové administratívne náklady EFRR a Kohézneho fondu o 2 až 3 % a náklady dotknutých programov ešte o väčšiu sumu.

E-súdržnosť a výmena údajov

Programy v období 2014 – 2020 si vyžadovali systém elektronickej výmeny údajov medzi prijímateľmi a riadiacimi orgánmi, ako aj medzi rôznymi orgánmi systému riadenia a kontroly. V tomto nariadení sa nadväzuje na túto skutočnosť a ďalej sa rozvíjajú určité aspekty z hľadiska zhromažďovania údajov. Všetky údaje potrebné na monitorovanie pokroku pri implementácii vrátane výsledkov a výkonnosti programov sa budú teraz prenášať elektronicke a každé dva mesiace, čo znamená, že otvorená platforma údajov bude aktualizovaná takmer v reálnom čase.

Údaje o prijímateľoch a operáciách sa podobne budú uverejňovať elektronicke na internetovom sídle, ktoré spravuje riadiaci orgán.

4. VPLYV NA ROZPOČET

V návrhu viacročného finančného rámca predloženého Komisiou sa vyčleňuje suma 273 miliárd EUR na EFRR a Kohézny fond na obdobie 2021 – 2027.

Finančné krytie pre EFRR, KF na roky 2021 – 2027 v miliónoch

EFRR a KF spolu	241 978
Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)	200 629
• Investovanie do zamestnanosti a rastu	190 752
• Európska územná spolupráca	8 430
• Najvzdialenejšie regióny a riedko obývané oblasti	1 447
Kohézny fond (KF)	41 349
• z toho príspevok na NPE – Doprava	10 000

5. ZHRNUTIE OBSAHU NARIADENIA

Veľkú časť realizácie a implementácie EFRR a Kohézneho fondu zahŕňa všeobecné nariadenie. Toto nariadenie by sa preto malo posudzovať v tejto súvislosti a hlavný dôraz sa kladie na kľúčové strategické otázky, najmä na:

- hlavné priority a ciele témy,
- rámec ukazovateľov na sledovanie tohto stavu,
- prístup k osobitným územiám vrátane udržateľného rozvoja miest, ako aj k najvzdialenejším regiónom.

Kapitola I – Spoločné ustanovenia

Intervenčný prístup

Nariadenie o EFRR a Kohéznom fonde zohľadňuje ciele politiky stanovené vo všeobecnom nariadení a rozvíja ich do špecifických cieľov, ktoré sú relevantné pre EFRR a Kohézny fond a ktoré možno sledovať pomocou vhodných ukazovateľov.

Zároveň vymedzuje obmedzený zoznam neoprávnených činností, ktoré nepatria do rozsahu intervencie fondov. Cieľom rozsahu pôsobnosti fondov a zoznamu neoprávnených činností je zabezpečiť, aby bola investičná podpora v súlade s hodnotiacimi dôkazmi, ako aj s politickými cieľmi a cieľmi týkajúcimi sa udržateľnosti Európskej únie: skládka, letisková infraštruktúra, tabakový priemysel, vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky a veľké podniky nebudú predmetom podpory.

Tematická koncentrácia

S cieľom zabezpečiť, aby v kontexte znižovania rozpočtu zostal kritický objem investícií, sa v nariadení o EFRR a Kohéznom fonde zachovávajú požiadavky na tematickú koncentráciu. Väčšina zdrojov (65 % až 85 %) sa bude koncentrovať na prispievanie k cieľom politiky, ktoré majú podľa hodnotenia a posúdenia vplyvu najvyššiu pridanú hodnotu, ako aj najväčší prínos pre priority EÚ:

- CP1: „inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva“,
- CP 2: „ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika“.

V záujme flexibility sa kritérium tematickej koncentrácie bude uplatňovať na vnútroštátnej úrovni.

Pre krajiny s:	minimálne % „CP 1“	minimálne % „CP 2“
HND pod 75 %	35 %	30 %
HND 75 – 100 %	45 %	30 %
HND nad 100 %	60 %	neuplatňuje sa <i>CP 1 a CP 2 minimálne 85 %</i>

Ukazovatele

S cieľom zabezpečiť konzistentné monitorovanie pokroku výkonnosti sa v nariadení takisto zachováva a doladuje spoločný súbor ukazovateľov výstupov a prvýkrát sa pridáva spoločný súbor ukazovateľov výsledkov. Tieto ukazovatele výsledkov umožňujú podávanie správ o výsledkoch v reálnom čase na otvorenej platforme údajov a porovnávanie medzi programami a členskými štátmi. Budú takisto tvoriť základ pred diskusie o výkonnosti a úspešných hodnoteniach a uľahčovať sledovanie povinností súvisiacich s legislatívou EÚ.

Hodnotenia sa uskutočnia v súlade s odsekmi 22 a 23 medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016¹², v ktorej tri inštitúcie potvrdili, že hodnotenia existujúcej legislatívy a politiky by mali tvoriť základ pre posúdenia vplyvu možností ďalšieho konania. V hodnoteniach sa posúdia

¹² Medziinštitucionálna dohoda z 13. apríla 2016 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1).

účinky programu na mieste na základe programových ukazovateľov a cieľov a podrobnej analýzy stupňa, do akého je program relevantný, účinný, efektívny, poskytuje pridanú hodnotu EÚ a je koherentný s inými politikami EÚ. Hodnotenia budú zahŕňať získané poznatky, problémy a príležitosti na ďalšie zlepšenie akcií a ich vplyvov.

Kapitola II – Osobitné ustanovenia o zaobchádzaní s určitými územnými znakmi

Nariadenie takisto poskytuje väčšie zameranie na udržateľný rozvoj miest tým, že sa na túto oblasť sa vyčlení 6 % zdrojov z EFRR, ktoré sa využijú prostredníctvom územných nástrojov. Predpokladá sa, že integrované stratégie územného a miestneho rozvoja zabezpečia koherentnosť intervencií. S cieľom uľahčiť a podporiť budovanie kapacít aktérov, inovatívne činnosti, vedomosti, rozvoj politik a komunikáciu v oblasti udržateľného rozvoja miest sa v nariadení takisto ustanovuje vytvorenie Európskej mestskej iniciatívy, ktorú bude riadiť Európska komisia.

S cieľom poskytnúť koherentný produkt pre mestá sa všetky mestské nástroje skombinujú do jedného programu (Európska mestska iniciatíva), ktorý sa implementuje na základe priameho alebo nepriameho riadenia. Patria sem výmeny, budovanie kapacít, pilotné akcie a komunikácia.

V nariadení sa zároveň stanovujú osobitné opatrenia na prispôbenie špecifickej situácie najvzdialenejších regiónov. Zahŕňa to schémy na kompenzáciu nákladov na dopravu a investícií do dopravy. Požiadavky na tematickú koncentráciu sú takisto pre tieto regióny menej prísne, než by dalo predpokladať z mier uplatňovaných v jednotlivých členských štátoch.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 177 druhý odsek, článok 178 a článok 349,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹³,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov¹⁴,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) V článku 176 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa stanovuje, že zámerom Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) je pomáhať odstraňovať hlavné regionálne rozdiely v Únii. Podľa uvedeného článku a podľa článku 174 ZFEÚ druhého a tretieho pododseku má EFRR preto prispievať k znižovaniu rozdielov v úrovni rozvoja rôznych regiónov a k znižovaniu zaostávania najviac znevýhodnených regiónov, medzi ktorými sa má osobitná pozornosť venovať regiónom, ktoré sú závažne a trvalo znevýhodnené náročnými prírodnými a demografickými podmienkami, napríklad najsevernejším regiónom s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva a ostrovným, cezhraničným a horským regiónom.
- (2) Kohézny fond bol zriadený s cieľom prispieť k celkovému cieľu posilnenia hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Únie poskytnutím finančných príspevkov v oblasti životného prostredia a transeurópskych sietí týkajúcich sa dopravnej infraštruktúry (ďalej len „TEN-T“), ako sa uvádza v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013¹⁵.
- (3) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2018/XXX [nové VN]¹⁶ sa stanovujú spoločné pravidlá uplatniteľné na viaceré fondy vrátane Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“), Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF+“), Kohézneho fondu, Európskeho poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (ďalej len „EPFRV“), Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ďalej len „ENRF“), Fondu pre azyl a migráciu (ďalej len „AMIF“), Fondu pre vnútornú bezpečnosť (ďalej

¹³ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

¹⁴ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1).

¹⁶ [Plný odkaz – nové VN].

len „ISF“) a Nástroja pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „BMVI“), ktoré fungujú na základe spoločného rámca (ďalej len „fondy“).

- (4) S cieľom zjednodušiť pravidlá, ktoré platia pre EFRR aj Kohézny fond na programové obdobie 2014 – 2020, mali by sa uplatniteľné pravidlá zahŕňajúce oba fondy stanoviť v jednom nariadení.
- (5) Pri implementácii EFRR a Kohézneho fondu by sa mali dodržiavať horizontálne princípy stanovené v článku 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“) a v článku 10 ZFEÚ vrátane zásad subsidiarity a proporcionality podľa článku 5 ZEÚ, berúc do úvahy Chartu základných práv Európskej únie. Členské štáty by mali dodržiavať aj povinnosti vyplývajúce z Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a zabezpečiť prístupnosť v súlade s jeho článkom 9 a v súlade s právom Únie, ktorým sa harmonizujú požiadavky na prístupnosť výrobkov a služieb. Členské štáty a Komisia by sa mali zamerať na odstraňovanie nerovností a presadzovanie rovnosti žien a mužov a začlenenie rodového hľadiska, ako aj na boj proti diskriminácii na základe pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. Fondy by nemali podporovať akcie, ktoré prispievajú k akejkoľvek forme segregácie. Ciele EFRR a Kohézneho fondu by sa mali realizovať v rámci udržateľného rozvoja a snahy Únie o podporu cieľa udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia podľa článku 11 a článku 191 ods. 1 ZFEÚ, zohľadňujúc zásadu „znečisťovateľ platí“. V záujme ochrany integrity vnútorného trhu musia byť operácie, ktoré sú prospešné pre podniky, v súlade s pravidlami štátnej pomoci stanovenými v článku 107 a článku 108 ZFEÚ.
- (6) Pokiaľ ide o EFRR, treba zahrnúť ustanovenia na podporu cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu a cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) (ďalej len „EÚS/Interreg“).
- (7) S cieľom určiť typ činností, ktoré možno podporovať z EFRR a Kohézneho fondu, by sa mali stanoviť špecifické ciele politiky na poskytovanie podpory z týchto fondov, aby sa zabezpečilo ich prispievanie k jednému alebo viacerým spoločným cieľom politiky stanoveným v článku 4 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/xxx [nové VN].
- (8) V čoraz viac prepojenom svete a vzhľadom na demografickú a migračnú dynamiku je jasné, že migračná politika Únie si vyžaduje spoločný prístup, ktorý sa opiera o synergiu a komplementárnosť rôznych nástrojov financovania. V záujme zabezpečenia koherentnej, silnej a zosúladenej podpory solidarity a úsilia členských štátov v zdieľaní zodpovednosti pri riadení migrácie by mal EFRR poskytovať podporu na uľahčenie dlhodobej integrácie migrantov.
- (9) S cieľom podporiť úsilie členských štátov a regiónov pri riešení nových výziev a zabezpečení vysokej úrovne bezpečnosti pre občanov, ako aj pri predchádzaní radikalizácii, opierajúc sa pritom o synergiu a komplementaritu s ostatnými politikami Únie, by investície v rámci EFRR mali prispieť k bezpečnosti v oblastiach, kde treba zaistiť bezpečné a chránené verejné priestory a kritickú infraštruktúru, ako je doprava a energetika.
- (10) Investície v rámci EFRR by mali ďalej prispievať k rozvoju komplexnej siete vysokorýchlostnej digitálnej infraštruktúry a podpore čistej a udržateľnej multimodálnej mestskej mobility.
- (11) Na základe celkového cieľa Kohézneho fondu podľa ZFEÚ je nevyhnutné stanoviť a ohraničiť špecifické ciele, na ktoré by mal Kohézny fond poskytovať podporu.

- (12) Na zlepšenie celkovej administratívnej kapacity inštitúcií a riadenia v členských štátoch pri implementácii programov týkajúcich sa cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu je nevyhnutné umožniť podporné opatrenia v rámci všetkých špecifických cieľov.
- (13) Na podnietenie a posilnenie opatrení spolupráce v programoch implementovaných v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu je nevyhnutné umožniť opatrenia spolupráce s partnermi v rámci daného členského štátu alebo medzi rôznymi členskými štátmi vo vzťahu k podpore poskytovanej v rámci všetkých špecifických cieľov. Takáto zvýšená spolupráca dopĺňa spoluprácu v rámci EÚS/Interreg a mala by najmä podporovať spoluprácu medzi štruktúrovanými partnerstvami s cieľom implementovať regionálne stratégie, ako sa uvádza v oznámení Komisie „Posilňovanie inovácie v regiónoch Európy: stratégie pre odolný, inkluzívny a udržateľný rast“¹⁷: Partneri preto môžu pochádzať z ktoréhokoľvek regiónu Únie, ale aj z cezhraničných regiónov a regiónov, ktoré sú všetky zahrnuté v stratégii pre makroregióny alebo stratégii pre morskú oblasť alebo ich kombinácii.
- (14) V záujme zohľadnenia významu boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami EÚ k vykonávaniu Parížskej dohody, ako aj v súlade s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja fondy prispievajú k uplatňovaniu hľadiska ochrany klímy a k dosiahnutiu celkového cieľa 25 % rozpočtových výdavkov na podporu cieľov v oblasti klímy. Očakáva sa, že operácie v rámci EFRR prispievajú 30 % z celkového finančného krytia EFRR na ciele v oblasti klímy. Očakáva sa, že operácie v rámci Kohézneho fondu prispievajú 37 % z celkového finančného krytia Kohézneho fondu na ciele v oblasti klímy.
- (15) Aby mohol EFRR poskytovať podporu v rámci EÚS/Interreg, pokiaľ ide o investície do infraštruktúry, ako aj súvisiace investície, vzdelávacie a integračné činnosti, je nevyhnuté stanoviť, že EFRR môže poskytovať podporu aj na činnosti v rámci špecifických cieľov ESF+ stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/XXX [nové ESF+]¹⁸.
- (16) S cieľom sústrediť využívanie obmedzených zdrojov čo najúčinnejšie by sa mala podpora poskytovaná z EFRR na produktívne investície v rámci príslušného špecifického cieľa obmedziť na mikro, malé a stredné podniky (MSP) v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES¹⁹ okrem prípadov, kde investície zahŕňajú spoluprácu s MSP vo výskumných a inovačných činnostiach.
- (17) EFRR by mal pomáhať odstraňovať hlavné regionálne rozdiely v Únii a znižovať rozdiely medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch vrátane tých, ktoré čelia výzvam vzhľadom na záväzky spojené s elimináciou emisií uhlíka. Podpora z EFRR v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu by sa preto mala sústreďovať na kľúčové priority Únie v súlade cieľmi politiky stanovenými v nariadení (EÚ) 2018/xxx [nové VN]. Preto by sa mala koncentrovať na ciele politiky „inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva“ a „ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika“. Uvedená tematická koncentrácia by sa mala dosiahnuť na vnútroštátnej úrovni a súčasne by mala umožniť flexibilitu na úrovni

¹⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 8. júla 2017 – COM(2017) 376 final.

¹⁸ [Plný odkaz – nové ESF+].

¹⁹ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o definícii mikro, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

jednotlivých programov a medzi tromi skupinami členských štátov vytvorenými na základe príslušného hrubého národného dôchodku. Okrem toho by sa mala podrobne stanoviť metodika klasifikácie členských štátov, ktorá by zohľadňovala špecifickú situáciu najvzdialenejších regiónov.

- (18) V záujme koncentrácie podpory na kľúčové priority Únie je takisto vhodné, aby sa požiadavky tematickej koncentrácie dodržiavali v priebehu celého programového obdobia, ako aj v prípade prevodu medzi prioritami v rámci programu alebo medzi programami.
- (19) Toto nariadenie by malo stanoviť rôzne typy činností, ktorých náklady možno podporovať prostredníctvom investícií z EFRR a Kohézneho fondu v rámci ich príslušných cieľov, ako sa uvádza v ZFEÚ. Kohézny fond by mal umožniť podporu investícií do životného prostredia a TEN-T. Pokiaľ ide o EFRR, zoznam činností by sa mal zjednodušiť a mal by umožniť podporu investícií do infraštruktúry, investícií súvisiacich s prístupom k službám, produktívnych investícií do MSP, vybavenia, softvéru a nehmotného majetku, ako aj podporu opatrení týkajúcich sa informácií, komunikácie, štúdií, vytvárania sietí, spolupráce, výmeny skúseností a činností zahŕňajúcich klastre. V záujme implementácie programu by oba fondy mali umožniť podporu činností technickej pomoci. Napokon v záujme poskytovania podpory širokej škále intervencií na programy Interreg rozsah pôsobnosti by sa mal rozšíriť, aby zahŕňal aj spoločné využívanie širokej škály zariadení a ľudských zdrojov a náklady spojené s opatreniami v rámci rozsahu pôsobnosti ESF+.
- (20) Projekty transeurópskych dopravných sietí v súlade s nariadením (EÚ) č. 1316/2013 sa budú aj naďalej financovať z Kohézneho fondu prostredníctvom zdieľaného riadenia a priameho spôsobu implementácie v rámci Nástroja na prepájanie Európy (ďalej len „NPE“).
- (21) Zároveň je dôležité objasniť tie činnosti, ktoré spadajú mimo rozsah pôsobnosti EFRR a Kohézneho fondu, vrátane investícií na dosiahnutie zníženia emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES²⁰, aby sa predišlo duplicitе dostupného financovania, ktoré už existuje v rámci uvedenej smernice. Okrem toho by sa malo výslovne stanoviť, že zámorské krajiny a územia uvedené v prílohe II k ZFEÚ nie sú oprávnené na podporu z EFRR a Kohézneho fondu.
- (22) Členské štáty by mali pravidelne zasielať Komisii informácie o dosiahnutom pokroku použitím spoločných ukazovateľov výstupov a výsledkov stanovených v prílohe I. Tieto spoločné ukazovatele by sa v prípade potreby mohli dopĺňať programovo špecifickými ukazovateľmi výstupov a výsledkov. Informácie poskytované členskými štátmi by mali tvoriť základ, na ktorom by Komisia mala predložiť správu o pokroku pri plnení špecifických cieľov počas celého programového obdobia, pričom sa na tento účel použije základný súbor ukazovateľov stanovených v prílohe II.
- (23) Podľa odsekov 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva existuje potreba hodnotiť fondy na základe informácií získaných prostredníctvom špecifických požiadaviek monitorovania a zároveň predchádzať nadmernej regulácii a administratívnej záťaži, najmä vo vzťahu k členským štátom. Ak je to vhodné, môžu

²⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

tieto požiadavky zahŕňať merateľné ukazovatele ako základ hodnotenia účinkov fondov v praxi.

- (24) S cieľom maximalizovať príspevok k územnému rozvoju mali by sa činnosti v tejto oblasti zakladať na integrovaných územných stratégiách vrátane stratégií v mestských oblastiach. Podpora z EFRR by sa mala poskytovať vo formách stanovených v článku 22 nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VN], aby sa zabezpečilo primerané zapojenie miestnych, regionálnych a mestských orgánov.
- (25) V rámci udržateľného rozvoja miest sa považuje za nevyhnutné podporovať integrovaný územný rozvoj s cieľom účinnejšie riešiť hospodárske, environmentálne, klimatické, demografické a sociálne výzvy, ktoré majú vplyv na mestské oblasti vrátane funkčných mestských oblastí, pričom sa zohľadňuje potreba propagovať prepojenia medzi mestom a vidiekom. Kritériá výberu mestských oblastí, v ktorých sa majú uskutočniť integrované činnosti udržateľného rozvoja miest, a orientačné sumy na tieto opatrenia by sa mali stanoviť v programe v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu, pričom by sa na uvedený účel malo na vnútroštátnej úrovni alokovať minimálne 6 % zdrojov EFRR. Malo by sa takisto stanoviť, že tento percentuálny podiel by sa mal dodržiavať počas celého programového obdobia v prípade prevodu medzi prioritami v rámci programu alebo medzi programami, a to aj počas preskúmania v polovici obdobia.
- (26) S cieľom identifikovať alebo poskytovať riešenia, ktoré sú zamerané na otázky súvisiace s udržateľným rozvojom miest na úrovni Únie, mestské inovatívne činnosti by sa mali nahradiť európskou iniciatívou Urban, ktorá sa má implementovať v rámci priameho alebo nepriameho riadenia. Táto iniciatíva by mala zahŕňať všetky mestské oblasti a podporovať mestskú agendu Európskej únie²¹.
- (27) Osobitná pozornosť by sa mala venovať najvzdialenejším regiónom, a to prijatím opatrení podľa článku 349 ZFEÚ, ktorými sa poskytne dodatočná alokácia na najvzdialenejšie regióny, aby vyrovnala dodatočné náklady vynaložené v týchto regiónoch v dôsledku jednej alebo viacerých trvalých obmedzení uvedených v článku 349 ZFEÚ, konkrétne v dôsledku odľahlosti, ostrovnej polohy, malej rozlohy, obťažných topografických a klimatických podmienok, hospodárskej závislosti od malého množstva výrobkov, ktorých nemennosť a kombinácia závažne obmedzujú ich rozvoj. Táto alokácia môže pokrývať investície, prevádzkové náklady a záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme, ktoré sú zamerané na vyrovnanie dodatočných nákladov spôsobených takýmito obmedzeniami. Prevádzková pomoc môže pokrývať výdavky na služby nákladnej dopravy a pomoc pre začatie podnikateľskej činnosti týkajúcej sa dopravných služieb, ako aj výdavky na operácie súvisiace s obmedzeniami skladovania, nadmernými rozmermi a údržbou výrobných nástrojov a nedostatkom ľudského kapitálu na miestnom trhu. V záujme ochrany integrity vnútorného trhu a ako aj všetkých operácií spolufinancovaných z EFRR a Kohézneho fondu, akákoľvek podpora z EFRR na financovanie prevádzkovej a investičnej pomoci pre najvzdialenejšie regióny by mala byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci stanovenými v článkoch 107 a 108 ZFEÚ.
- (28) S cieľom zmeniť určité nepodstatné prvky tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ vzhľadom na vykonanie prípadných odôvodnených úprav prílohy II, v ktorej sa uvádza zoznam ukazovateľov použitých ako základ na poskytovanie informácií Európskemu parlamentu a Rady o výkonnosti programov. Je obzvlášť dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby sa

²¹ Závery Rady o mestskej agende EÚ z 24. júna 2016.

tieto konzultácie viedli v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva²². Predovšetkým v záujme zaistenia rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty poskytujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú stály prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa venujú príprave delegovaných aktov.

- (29) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti vyrovnávaním hlavných regionálnych rozdielov v Únii, nie je možné dostatočne dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch, ako aj obmedzenosti finančných zdrojov členských štátov a regiónov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity uvedenou v článku 5 ZEÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

Spoločné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

1. V tomto nariadení sa stanovujú špecifické ciele a rozsah podpory z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) vzhľadom na cieľ Investovanie do zamestnanosti a rastu a cieľ Európska územná spolupráca (Interreg) podľa článku [4 ods. 2] nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VS].
2. V tomto nariadení sa stanovujú aj špecifické ciele a rozsah podpory z Kohézneho fondu vzhľadom na cieľ Investovanie do zamestnanosti a rastu podľa článku [4 ods. 2 písm. a)] nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VS].

Článok 2

Špecifické ciele pre EFRR a Kohézny fond

1. V súlade s cieľmi politiky stanovenými v článku [4 ods. 1] nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VS] EFRR poskytuje podporu na tieto špecifické ciele:
 - a) „inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva“ (ďalej len „CP 1“) prostredníctvom:
 - i) rozšírenia výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií;
 - ii) využívania výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády;
 - iii) posilnenia rastu a konkurencieschopnosti MSP;
 - iv) rozvoja zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie;

²² Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva, (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1).

- b) „ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika“ (ďalej len „CP 2“) prostredníctvom:
 - i) podpory opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti;
 - ii) podpory energie z obnoviteľných zdrojov;
 - iii) vývoja inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia na miestnej úrovni;
 - iv) podpory adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizika a odolnosti proti katastrofám;
 - v) podpory udržateľného vodného hospodárstva;
 - vi) podpory prechodu na obehové hospodárstvo;
 - vii) zvyšovania biodiverzity, zelenej infraštruktúry v mestskom prostredí a znižovania znečistenia;
- c) „prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility a regionálnej prepojenosti IKT“ (ďalej len „CP 3“) prostredníctvom:
 - i) podpory digitálnej pripojiteľnosti;
 - ii) rozvoja udržateľnej, inteligentnej, bezpečnej a intermodálnej siete TEN-T odolnej proti zmene klímy;
 - iii) rozvoja udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy, vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility;
 - iv) podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility;
- d) „sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv“ (ďalej len „CP 4“) prostredníctvom:
 - i) zvyšovania účinnosti pracovných trhov a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu rozvíjaním sociálnej inovácie a infraštruktúry;
 - ii) zlepšenia prístupu k inkluzívnym a ku kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním infraštruktúry;
 - iii) zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných komúní, migrantov a znevýhodnených skupín pomocou integrovaných opatrení vrátane bývania a sociálnych služieb;
 - iv) zabezpečenia rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti rozvíjaním infraštruktúry;
- e) „Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív“ (ďalej len „CP 5“) prostredníctvom:
 - i) podpory integrovaného sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúrneho dedičstva a bezpečnosti v mestských oblastiach;

- ii) podpory integrovaného sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho miestneho rozvoja, kultúrneho dedičstva a bezpečnosti, vrátane vidieckych a pobrežných oblastí, aj pomocou miestneho rozvoja vedeného komunitou.
2. Kohézny fond podporuje CP 2 a špecifické ciele v rámci CP 3 stanovené v odseku 1 písm. c) bodoch ii), iii) a iv).
 3. Vzhľadom na špecifické ciele stanovené v odseku 1 môžu EFRR alebo Kohézny fond v prípade potreby podporovať aj činnosti v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu, kde buď:
 - a) zlepšujú kapacitu orgánov zodpovedných za program a kapacitu subjektov spojených s implementáciou fondov alebo
 - b) posilňujú spoluprácu s partnermi v rámci členského štátu aj mimo neho.Spolupráca uvedená v písmene b) zahŕňa spoluprácu s partnermi z cezhraničných regiónov, nesusediacich regiónov alebo regiónov nachádzajúcich sa na území, ktoré je zahrnuté v stratégii pre makroregióny alebo v stratégii pre morskú oblasť alebo v ich kombinácii.

Článok 3

Tematická koncentrácia podpory z EFRR

1. Vzhľadom na programy implementované v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu sa celkové zdroje EFRR v každom členskom štáte koncentrujú na vnútroštátnej úrovni v súlade s odsekmi 3 a 4.
2. Vzhľadom na tematickú koncentráciu podpory pre členské štáty zahŕňajúcu najvzdialenejšie regióny sa zdroje EFRR osobitne alokované na programy pre najvzdialenejšie regióny a zdroje alokované pre všetky ostatné regióny posudzujú samostatne.
3. Členské štáty sú klasifikované podľa ich pomeru hrubého národného dôchodku týmto spôsobom:
 - a) tie, ktoré majú pomer hrubého národného dôchodku rovný alebo vyšší ako 100 % priemeru EÚ (ďalej len „skupina 1“);
 - b) tie, ktoré majú pomer hrubého národného dôchodku rovný alebo vyšší ako 75 % a nižší ako 100 % priemeru EÚ (ďalej len „skupina 2“);
 - c) tie, ktoré majú pomer hrubého národného dôchodku nižší ako 75 % priemeru EÚ (ďalej len „skupina 3“).

Na účely tohto článku pomer hrubého národného dôchodku je pomer medzi hrubým národným dôchodkom na obyvateľa členského štátu, meraným v štandarde kúpnej sily a vypočítaným na základe údajov Únie za obdobie 2014 – 2016, a priemerným hrubým národným dôchodkom na obyvateľa v štandarde kúpnej sily 27 členských štátov za rovnaké referenčné obdobie.

Vzhľadom na programy v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu, pokiaľ ide o najvzdialenejšie regióny, patria tieto do skupiny 3.

4. Členské štáty dodržiavajú tieto požiadavky tematickej koncentrácie:
 - a) Členské štáty skupiny 1 alokujú minimálne 85 % svojich celkových zdrojov z EFRR v rámci iných priorít než technickej pomoci na CP 1 a CP 2 a minimálne 60 % na CP 1;

- b) Členské štáty skupiny 2 alokujú minimálne 45 % svojich celkových zdrojov z EFRR v rámci iných priorít než technickej pomoci na CP 1 a minimálne 30 % na CP 2;
 - c) Členské štáty skupiny 3 alokujú minimálne 35 % svojich celkových zdrojov z EFRR v rámci iných priorít než technickej pomoci na CP 1 a minimálne 30 % na CP 2.
5. Požiadavky tematickej koncentrácie stanovené v odseku 4 sa dodržiavajú počas celého programového obdobia, a to aj vtedy, keď sú alokácie z EFRR prevedené medzi prioritami programu alebo medzi programami a pri preskúmaní v polovici obdobia v súlade s článkom [14] nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VN].
6. Keď sú alokácie z EFRR vzhľadom na CP 1 a CP 2 alebo na oba ciele daného programu znížené z dôvodu zrušenia viazanosti podľa článku [99] nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VN] alebo z dôvodu finančných opráv vykonaných Komisiou v súlade s článkom [98] uvedeného nariadenia, dodržiavanie požiadavky tematickej koncentrácie stanovenej v odseku 4 sa opätovne neposudzuje.

Článok 4 **Rozsah podpory z EFRR**

1. EFRR podporuje:
- a) investície do infraštruktúry;
 - b) investície do prístupu k službám;
 - c) produktívne investície do MSP;
 - d) vybavenie, softvér a nehmotný majetok;
 - e) informácie, komunikáciu, štúdie, vytváranie sietí, spoluprácu, výmenu skúseností a činnosti zahŕňajúcich klastre;
 - f) technickú pomoc.
- Okrem toho produktívne investície do iných podnikov ako MSP možno podporovať, ak zahŕňajú spoluprácu s MSP vo výskumných a inovačných činnostiach podporovaných podľa článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i).
- S cieľom prispievať k špecifickému cieľu v rámci CP 1 podľa článku 2 ods. 1 písm. a) bodu iv) EFRR podporuje takisto odbornú prípravu, celoživotné vzdelávanie a vzdelávacie činnosti.
2. V rámci cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) EFRR môže podporovať aj:
- a) spoločné využívanie zariadení a ľudských zdrojov;
 - b) sprievodné mäkké investície a iné činnosti spojené s CP 4 v rámci Európskeho sociálneho fondu plus, ako sa uvádza v nariadení (EÚ) 2018/xxxx [nové ESF+].

Článok 5 **Rozsah podpory z Kohézneho fondu**

1. Kohézny fond podporuje:
- a) investície do životného prostredia vrátane investícií súvisiacich s udržateľným rozvojom a energetikou, ktoré predstavujú prínos pre životné prostredie,

- b) investície do TEN-T;
- c) technickú pomoc.

Členské štáty zabezpečia primeranú rovnováhu medzi investíciami v rámci písmen a) a b).

- 2. Suma z Kohézneho fondu prevedená do Nástroja na prepájanie Európy²³ sa použije na projekty TEN-T.

Článok 6

Vyňatie z rozsahu pôsobnosti EFRR a Kohézneho fondu

- 1. EFRR a Kohézny fond nepodporujú:
 - a) odstavenie alebo výstavbu jadrových elektrární;
 - b) investície na dosiahnutie zníženia emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES²⁴;
 - c) výrobu, spracovanie a uvádzanie tabaku a tabakových výrobkov na trh;
 - d) podniky v ťažkostiach, ako sú vymedzené v článku 2 bode 18 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014²⁵;
 - e) investície do letiskovej infraštruktúry s výnimkou najvzdialenejších regiónov;
 - f) investície do ukladania odpadu na skládkach;
 - g) investície do zariadení na spracovanie zvyškového odpadu;
 - h) investície súvisiace s výrobou, spracovaním, distribúciou, skladovaním alebo spaľovaním fosílného paliva s výnimkou investícií týkajúcich sa ekologických vozidiel, ako sú vymedzené v článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/33/ES²⁶;
 - i) investície do širokopásmovej infraštruktúry v oblastiach, v ktorých existujú aspoň dve širokopásmové siete rovnakej kategórie;
 - j) financovanie nákupu koľajových vozidiel na použitie v železničnej doprave, iba ak to súvisí s:
 - i) plnením záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme podľa nariadenia (ES) č. 1370/2007 v znení zmien;
 - ii) poskytovaním služieb železničnej dopravy na trasách, ktoré sú úplne otvorené hospodárskej súťaži a kde prijímateľ je novým subjektom oprávneným na financovanie podľa nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nariadenie InvestEU].
- 2. Okrem toho Kohézny fond nepodporuje investície do bývania, pokiaľ nesúvisia s podporou energetickej efektívnosti alebo využívania energie z obnoviteľných zdrojov.

²³ Odkaz

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES.

²⁵ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

²⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/33/ES z 23. apríla 2009 o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidiel cestnej dopravy (Ú. v. EÚ L 120, 15.5.2009, s. 5).

3. Zámorské krajiny a územia nie sú oprávnené na podporu z EFRR alebo Kohézneho fondu, avšak môžu sa zúčastňovať na programoch Interreg v súlade s podmienkami stanovenými v nariadení (EÚ) 2018/xxxx [EÚS (Interreg)].

Článok 7 **Ukazovatele**

1. Spoločné ukazovatele výstupov a výsledkov, stanovené v prílohe I týkajúce sa EFRR a Kohézneho fondu, a v prípade potreby programovo špecifické ukazovatele výstupov a výsledkov sa používajú v súlade s článkom [12 ods. 1] druhým odsekom písm. a), článkom [17 ods. 3] písm. d) bodom ii) a článkom [37 ods. 2] písm. b) nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VN].
2. Pokiaľ ide o ukazovatele výstupov, východiskové hodnoty sa stanovujú na nulu. Čiastkové ciele stanovené na rok 2024 a cieľové hodnoty stanovené na rok 2029 sú kumulatívne.
3. V súlade s požiadavkou podávania správ podľa článku [38 ods. 3 písm. e) bodu i)] nariadenia o rozpočtových pravidlách Komisia poskytuje Európskemu parlamentu a Rade informácie o výkonnosti v súlade s prílohou II.
4. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 13 s cieľom zmeniť prílohu I na vykonanie potrebných úprav v zozname ukazovateľov, ktorý členské štáty používajú, a prílohu II na vykonanie potrebných úprav informácií o výkonnosti, ktoré sa poskytujú Európskemu parlamentu a Rade

KAPITOLA II

Osobitné ustanovenia o postupe pri špecifických územných charakteristikách

Článok 8 **Integrovaný územný rozvoj**

1. EFRR môže podporovať integrovaný územný rozvoj v rámci programov sledujúcich oba ciele uvedené v článku 4 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VN] v súlade s hlavou III kapitolou II uvedeného nariadenia [nové VN].
2. Členské štáty vykonávajú integrovaný územný rozvoj podporovaný z EFRR výlučne prostredníctvom foriem uvedených v článku [22] nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VN].

Článok 9 **Udržateľný rozvoj miest**

1. EFRR podporuje integrovaný územný rozvoj na základe územných stratégií v súlade s článkom [23] nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VN] zameraný na mestské oblasti (ďalej len „udržateľný rozvoj miest“) v rámci programov sledujúcich oba ciele stanovené v článku 4 ods. 2 uvedeného nariadenia.
2. Minimálne 6 % zdrojov EFRR na vnútroštátnej úrovni v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu s výnimkou zdrojov na technickú pomoc sa alokuje na udržateľný rozvoj miest vo forme miestneho rozvoja vedeného komunitou, integrovaných územných investícií alebo ostatných územných nástrojov v rámci CP 5.

V príslušnom programe alebo programoch sa stanovujú plánované sumy na tento účel podľa článku [17 ods. 3] písm. d) bodu vii) nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VN].

3. Percentuálny podiel alokovaný na udržateľný rozvoj miest podľa odseku 2 sa dodržiava počas celého programového obdobia, keď sú alokácie z EFRR prevedené medzi prioritami programu alebo medzi programami, ako aj pri preskúmaní v polovici obdobia v súlade s článkom [14] nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VN].
4. Keď sú alokácie z EFRR znížené z dôvodu zrušenia viazanosti podľa článku [99] nariadenia (EÚ) 2018/xxxx [nové VN] alebo z dôvodu finančných opráv vykonaných Komisiou v súlade s článkom [98] uvedeného nariadenia, dodržiavanie odseku 2 sa opätovne neposudzuje.

Článok 10

Európska mestská iniciatíva

1. EFRR podporuje aj Európsku mestskú iniciatívu, ktorú Komisia vykonáva v rámci priameho a nepriameho riadenia.

Táto iniciatíva by mala zahŕňať všetky mestské oblasti a podporovať mestskú agendu Únie.

2. Európska mestská iniciatíva pozostáva z týchto troch prvkov zohľadňujúcich udržateľný rozvoj miest:

- a) podpora budovania kapacít;
- b) podpora inovatívnych činností;
- c) podpora poznatkov, rozvoja politiky a komunikácie.

Na žiadosť jedného alebo viacerých členských štátov môže Európska mestská iniciatíva podporovať aj medzivládnu spoluprácu v oblasti mestských záležitostí.

Článok 11

Najvzdialenejšie regióny

1. Osobitná dodatočná alokácia pre najvzdialenejšie regióny sa použije na vyrovnanie dodatočných nákladov vynaložených v týchto regiónoch v dôsledku jednej alebo viacerých trvalých obmedzení ich rozvoja uvedených v článku 349 ZFEÚ.
2. Z alokácie uvedenej v odseku 1 sa podporia:
 - a) činnosti v rámci rozsahu podpory, ako sa uvádza v článku 4;
 - b) odchylné od článku 4 opatrenia zahŕňajúce prevádzkové náklady vzhľadom na vyrovnanie dodatočných nákladov vynaložených v najvzdialenejších regiónoch v dôsledku jednej alebo viacerých trvalých obmedzení ich rozvoja uvedených v článku 349 ZFEÚ.

Z alokácie uvedenej v odseku 1 sa môžu podporiť aj výdavky, ktoré pokrývajú náhradu udelenú za plnenie záväzku vyplývajúceho zo služieb vo verejnom záujme a zmluvy o týchto službách v najvzdialenejších regiónoch.

3. Z alokácie uvedenej v odseku 1 sa nepodporujú:
 - a) operácie, ktoré zahŕňajú produkty uvedené v prílohe I k ZFEÚ;
 - b) pomoc pri prevoze osôb povolená podľa článku 107 ods. 2 písm. a) ZFEÚ;

- c) oslobodenia od dane a sociálnych odvodov;
- d) záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme, ktoré nevykonávajú podniky, ale kde štát vykonáva verejnú moc.

KAPITOLA III

Záverečné ustanovenia

Článok 12

Prechodné ustanovenia

Nariadenia (EÚ) č. 1300/2013 a 1301/2013 alebo akékoľvek iné akty prijaté na ich základe sa naďalej uplatňujú na programy a operácie podporované z EFRR alebo Kohézneho fondu v rámci programového obdobia 2014 – 2020.

Článok 13

Vykonávanie delegovania právomocí

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 7 ods. 4 sa Komisii udeľuje na neurčité obdobie odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 7 ods. 4 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Pred prijatím delegovaného aktu Komisia konzultuje s odborníkmi, ktorých určí každý členský štát v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva²⁷.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 7 ods. 4 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada proti nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 14

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

²⁷ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 13.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*